

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

**«ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ:
ПИТАННЯ ОСВІТИ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»**

МАТЕРІАЛИ
VIII Всеукраїнської науково-освітньої конференції
з міжнародною участю

27 листопада 2025 року

Харків
НФаУ
2025

практичні поради щодо організації вхідного контролю: розробка СОП, візуальний контроль із/без розкриття упаковки, перевірка реєстрації, взаємодія з постачальником і Держлікслужбою, робота з підозрілими препаратами. Таке навчання обов'язково повинно супроводжуватися демонстрацією реальних випадків фальсифікації ЛЗ, зафіксованих не тільки в Україні, а й, принаймні, у країнах ЄС.

Таким чином, наразі важливо актуалізувати освітні програми підготовки фармацевтів на додипломному й післядипломному рівнях з урахуванням поточних ризиків і загроз на фармацевтичному ринку.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НУТРИГЕНОМІКИ ЯК СУЧАСНОГО ПІДХОДУ ДО ДОДАТКОВИХ ЗАХОДІВ ФАРМАКОКОРЕКЦІЇ

Дроздова А.С., Філіпцова О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

drozdovamasta13@gmail.com

Нутригеноміка являє собою відносно молоду міждисциплінарну галузь науки, яка вивчає вплив харчування та поживних речовин на експресію генів та взаємодію між геномом людини і дієтою. Термін «нутригеноміка» вперше був введений близько 20 років тому доктором Ненсі Фогг-Джонсон. З того часу галузь активно розвивається, особливо у сфері персоналізованого харчування та профілактики захворювань. Основним положенням нутригеноміки є те, що харчування та спосіб життя безпосередньо впливають на гени людини, можуть або захищати організм від хвороб, або прискорювати їх розвиток. Дієта та фізична активність здатні викликати зміни в ДНК, які мають довгостроковий ефект. Цей принцип спостерігається не лише у людей, але й у тварин. Яскравий приклад – бджолина матка та робочі бджоли, які мають однаковий генетичний

склад, проте різниця в раціоні (маточне молочко для матки та пилок і нектар для робочих бджіл) обумовлює значну різницю у тривалості життя.

Метою дослідження є вивчення впливу харчування на генетичну експресію та довгострокові зміни в ДНК, які впливають на старіння, розвиток захворювань і тривалість життя. Основна увага приділяється:

1. ролі білка та незамінних амінокислот (зокрема L-метіоніну);
2. впливу висококалорійних дієт на експресію генів;
3. ефекту обмеження калорій і голодування на біологічний вік організму.

Для аналізу використані дані літературних джерел та експериментальні дослідження на тваринах і людських моделях. Основні методи:

1. огляд наукових статей про нутригеноміку;
2. експерименти на тваринах (бджоли, макаки-резус) щодо впливу раціону на тривалість життя та метилювання ДНК;
3. спостереження за людьми із різними типами раціону;
4. біохімічний аналіз змін метилювання ДНК та рівня антиоксидантів (вітаміни С і Е).

Тип харчування безпосередньо впливає на функції організму. Дефіцит незамінних амінокислот, зокрема L-метіоніну, порушує метилювання ДНК і негативно впливає на когнітивні функції. Високоенергетичні дієти, багаті на цукри та жири, підвищують метилювання ДНК у бета-клітинах підшлункової залози та пов'язані з підвищеним ризиком розвитку цукрового діабету 2 типу. Антиоксиданти, такі як вітаміни С і Е, захищають ДНК від ушкоджень і зменшують оксидативний стрес. Обмеження калорій без недоїдання уповільнює старіння клітин і знижує рівень метилювання цитозинфосфату-гуаніну (CpG), що використовується як показник біологічного віку. Наприклад, у експериментах на макаках-резусах середнього віку тварини з 30% обмеженням калорій через 15 років мали рівень метилювання ДНК, який відповідав біологічному віку на 7 років молодшому, ніж у однолітків із звичайним раціоном. Ці дані свідчать, що

ефекти дієт типу кетогенної або низьковуглеводної пов'язані не стільки з самим типом їжі, скільки з обмеженням калорій. Голодування також уповільнює старіння клітин та сприяє довголіттю.

Нутригеноміка підтверджує, що харчування безпосередньо впливає на генетичну експресію, старіння клітин і розвиток захворювань. Найважливішими факторами є: незамінні амінокислоти, зокрема L-метіонін; обмеження калорійності раціону.

Високоенергетичні дієти, багаті на цукри та жири, підвищують ризик цивілізаційних захворювань, тоді як збалансоване харчування, обмеження калорій і антиоксиданти підтримують здоров'я та довголіття. Розвиток нутригеноміки відкриває можливості для персоналізованого харчування, що дозволяє адаптувати раціон під генетичні особливості людини.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ПРОТИДІАБЕТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Абдулаєва Ю.Р., Терещенко Л.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Станом на сьогодні в Україні спостерігається стабільне зростання поширеності такого серйозного та хронічного неінфекційного захворювання, як цукровий діабет. В умовах обмеженості ресурсів вітчизняної охорони здоров'я та її реформування у бік впровадження більш соціально адаптованих моделей надання населенню лікарської допомоги аналіз фармацевтичного ринку набуває особливого значення. Мета роботи – здійснити маркетинговий аналіз фармацевтичного ринку антидіабетичних лікарських засобів в Україні станом на серпень 2025 року. Об'єктом дослідження були зареєстровані в Україні лікарські засоби для амбулаторного лікування пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу.